

پژوهشکده مطالعات
اقتصادی و صنعتی شریف

بنیاد خلیلی

همایش چالش‌های صنعتی شدن ایران

از حکمرانی اقتصادی تا تحولات جهانی

طرح پایش تحولات صنعتی کشور

هدف اصلی پژوهش

ارائه تصویری آماری-تحلیلی از وضعیت صنعت در اقتصاد ایران و مقایسه با کشورهای محک و بررسی تحولات تجربی دیگر کشورها اعم از کشورهای در حال توسعه صنعتی شده و کشورهای بزرگ صنعتی به ویژه روندهای جدید صنعتی و تکنولوژیک

پژوهشکده مطالعات
اقتصادی و صنعتی شریف

بنیاد خلیلی

طرح پایش تحولات صنعتی کشور

تحلیل عملکرد اقتصاد کلان

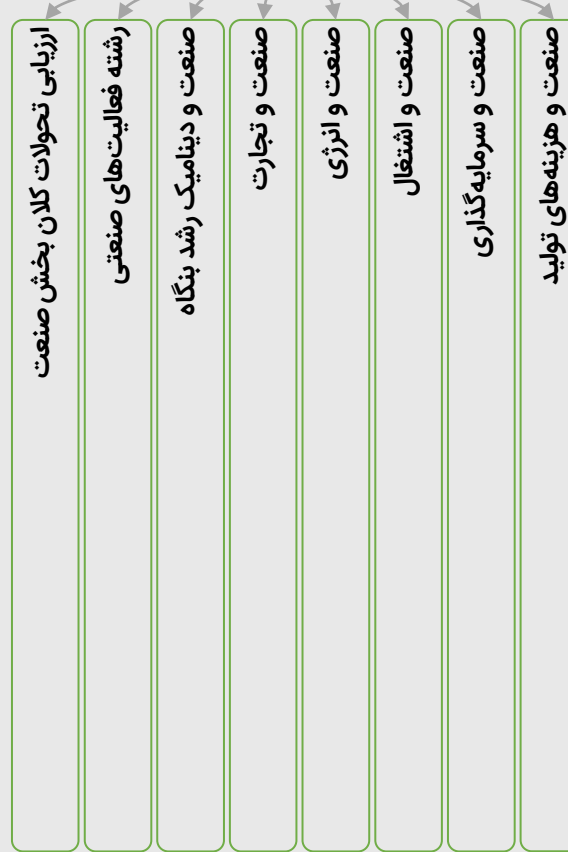
تحلیل همه جانبه اقتصاد کلان و بخش‌ها

تحولات اقتصاد بین‌الملل

جمع‌بندی تحولات جهانی

تحولات صنعتی کشور

ارتباط متقابل تحولات اقتصاد کلان و بخش صنعت

طرح پایش تحولات صنعتی کشور

پژوهشگران	عنوان پژوهش	راهبر	پروژه اصلی
مسعود نیلی، منصور شاکریان	نقش بخش‌های اقتصادی در رشد اقتصادی با تاکید بر بخش صنعت	مسعود نیلی	تحلیل عملکرد اقتصاد کلان
مسعود نیلی، منصور شاکریان	رشد اقتصادی از منظر نهاده‌های تولید		
نیلوفر دمنه، منصور گنجی	تحولات بودجه دولت و بخش عمومی		
مسعود نیلی، مهدی مهران‌فر	مروری بر تحولات نرخ ارز در دو دهه اخیر		
مسعود نیلی، محمدعلی خادم سهی	پدیدارشناسی رشد نقدینگی و تورم در ایران		
امینه محمودزاده، لیلا رشنوادی	شبکه بانکی؛ فراگیری و ثبات		
کوثر یوسفی، محمد نوری	تجارت خارجی		
مسعود نیلی، مرجان صبوری	بازار کار		
زهرا کاویانی	بررسی فقر و نابرابری در ایران		
سیدرضا میرنظامی، محسن ممقانی	رصد تحولات بخش انرژی کشور		
فرزام پوراصغر	کلان روندها و محدودیت‌های محیط‌زیستی فراروی توسعه پایدار صنعتی کشور	علیرضا ساعدی	تحولات اقتصاد بین‌الملل
مسعود نیلی، علیرضا قادری	بررسی تحولات تقاضای صنعتی خانوار		
آریا رضائیان	ساختار مالکیت شرکت‌ها در اقتصاد ایران		
علیرضا ساعدی، رضا جوهری	منتخب آمارها و روندهای صنعتی		
علیرضا ساعدی، رضا جوهری	سیاست‌های صنعتی کشورهای منتخب		
علیرضا ساعدی، رضا جوهری	زنجیره ارزش جهانی		
علیرضا ساعدی، آناهیتا پاک‌فطرت	سیاست صنعتی برای قرن ۲۱ (سیاست صنعتی اروپا)		
علیرضا ساعدی، آناهیتا پاک‌فطرت	روندهای جهانی در صنعت پتروشیمی		
علیرضا ساعدی، رضا جوهری	گزارش صنعت خودرو		
علیرضا ساعدی، آناهیتا پاک‌فطرت	استراتژی صنعتی ملی آلمان در ۲۰۳۰		
علیرضا ساعدی، آناهیتا پاک‌فطرت	برنامه عملیاتی بخش رقابت‌پذیری و نوآوری (ترکیه)	امینه محمودزاده	تحولات صنعتی کشور
مسعود نیلی، امید استکی	ارزیابی تحولات کلان بخش صنعت		
امینه محمودزاده، علیرضا شیرخدائی	رشته فعالیت‌های صنعتی		
امینه محمودزاده، علی نیک‌پور، علیرضا شیرخدائی	صنعت و دینامیک رشد بنگاه		
امینه محمودزاده، علیرضا شیرخدائی	صنعت و تجارت		
امینه محمودزاده، علیرضا شیرخدائی	صنعت و انرژی		
امینه محمودزاده، علیرضا شیرخدائی، علی نیک‌پور	صنعت و اشتغال		
امینه محمودزاده، علیرضا شیرخدائی، علی نیک‌پور	صنعت و سرمایه‌گذاری		
امینه محمودزاده، علیرضا شیرخدائی، علی نیک‌پور	صنعت و هزینه‌های تولید		

- سفارش‌دهنده و پشتیبان پروژه: جناب آقای مهندس خلیلی
- همکاران فاز دوم پروژه: خانم دکتر محمودزاده، آقای دکتر علیرضا ساعدی و آقای منصور شاکریان
- تیم محققین فاز اول پروژه
- مدیر اجرایی طرح در فاز اول: آقای علیرضا قادری
- مدیر اجرایی طرح در فاز دوم: آقای منصور شاکریان
- اعضای هیات علمی و اساتید مدعو دانشکده مدیریت و اقتصاد شامل: خانم دکتر کوثر یوسفی، آقایان: دکتر علینقی مشایخی، دکتر فرشاد فاطمی، دکتر فرهاد نیلی، دکتر امیر کرمانی، دکتر سیدعلی مدنی زاده و دکتر محمد وصال
- مجموعه دنیای اقتصاد: آقایان علیرضا بختیاری، محمد طاهری، مهدی نوروزیان، پویا جبل عاملی و سروش فولادچی

پژوهشکده مطالعات
اقتصادی و صنعتی شریف

بنیاد خلیلی

چالش‌های صنعتی شدن ایران از حکمرانی اقتصادی تا تحولات جهانی

سال های ۱۹۹۰ تا اواخر دهه ۲۰۰۰ را می توان دوران شگفتی های اقتصاد جهانی تلقی کرد، دوران شکوفایی جهانی شدن. تعداد قابل توجهی از کشورهای در حال توسعه، در این سال ها توانستند به گروه کشورهای با رشد بالا بپیوندند.

تعداد کشورهایی که برای حدود ۱۰ سال پیاپی توانستند رشد اقتصادی بیش از ۵ درصد داشته باشند، از حدود ۲۰ تا ۳۰ کشور در حوالی سال های دهه ۱۹۸۰، در سال های دهه ۲۰۰۰ به حدود ۶۰ کشور رسید.

در میان این جهانِ پر تکاپو و مملو از تحولات سرنوشت ساز، اقتصاد ایران، سال‌هاست از یک طرف با مجموعه‌ای از چالش‌های ابتدایی، تکراری اما بسیار مهم مواجه است و از طرف دیگر، تحولاتی شگرف را تجربه کرده است.

• تولیدکنندگان ایرانی، خود را در دنیایی کاملاً متفاوت می‌بینند و درگیر مسائلی کاملاً ابتدایی هستند:

• چگونگی تامین مالی، چگونگی تامین مواد اولیه و ماشین آلات مورد نیاز وارداتی

• تامین انرژی

• فروش محصول به بازار حتی داخلی

• صادر کردن محصولات به خارج و دریافت درآمدهای ارزی حاصله

• تنظیم مناسبات با نیروی کار و ...

• تولیدکننده مجال و منفعتی برای تحقیق و توسعه، ارتقای تکنولوژی، تربیت نیروی انسانی و ... ندارد

آنانی که صنعتی شده موفق شناخته می‌شوند، چه کرده‌اند که توانسته‌اند به
چنین دستاوردهایی برسند؟

ما چه اشتباهاتی داشته‌ایم که با پیشینه ۶۰ ساله تلاش برای صنعتی‌شدن،
مسیر صنعتی شدن را طی نمی‌کنیم؟

چرا اقتصاد ایران باید صنعتی شود؟

اشتغال‌زایی سایر بخش‌ها

کشش درآمدی تقاضا

ارز آوری

افزایش بهره‌وری سایر بخش‌ها

اثر مستقیم

پژوهشکده مطالعات
اقتصادی و صنعتی شریف

بنیاد خلیلی

بررسی عملکرد صنعت ایران در بازه زمانی ۱۳۸۰ تا پایان دهه ۹۰

شاخص‌های دوازده‌گانه: «بهره‌وری صنعت»، «هزینه‌های تحقیق و توسعه»، «ترکیب مهارتی نیروی کار»، «تحولات تکنولوژیک»، «سرمایه‌گذاری»، «توان ارزآوری»، «میزان تمرکز در بنگاه‌های بزرگ»، «پویایی شاخص قیمت نسبی صنعت»، «تقاضای خانوار برای کالای صنعتی»، «اشتغالزایی»، «مصرف منابع طبیعی»، «ساختار مالکیت»

تحولات عملکرد صنعت ایران را چگونه می توان توضیح داد؟

بخش مهم تر و عمیق تر سوال اول این است که چرا اقتصادی که بیش از ۶ دهه سابقه سرمایه گذاری های گسترده صنعتی دارد و در همه اسناد بالادستی سیاست گذاری آن، بر صنعتی شدن تاکید شده است، صنعتی نشده است؟

چرا روند تحولات عملکرد صنعت ایران نامطلوب است؟

- تحولات صنعتی در دیگر کشورها، بخصوص آن‌ها که مدت‌ها پس از ما صنعتی شده یا در مسیر صنعتی شدن قرار گرفته‌اند چگونه اتفاق افتاده است؟
- آیا صنعتی شدن، از قواعدی مشخص و با درجات بالایی از تعمیم‌پذیری، تبعیت می‌کند؟
- بررسی اسناد سیاست‌گذاری

ارائه یک مدل مفهومی حکمرانی معطوف به توسعه صنعتی

مدلی که توضیح می‌دهد، لایه‌های مختلف حکمرانی در کشورهای مختلف، اعم از مالزی، ویتنام، ترکیه و دیگر کشورهای در حال توسعه صنعتی شده، چگونه در هماهنگی با یکدیگر، صنعتی شدن را محقق کرده‌اند.

ارائه یک مدل مفهومی حکمرانی معطوف به توسعه صنعتی

- آیا ویتنام، تایلند، مالزی و بسیاری کشورهای دیگر، به این دلیل صنعتی شده موفق شناخته می‌شوند که صنعت‌گران پرتلاش و کوشا زیاد داشته‌اند؟
- آیا علت موفقیت کشورهای ذکر شده، سیاست‌های صنعتی مناسب انتخاب شده از سوی دولت‌های آنهاست؟
- آیا تز صنعت گلخانه‌ای، کلید خروج از تله فقر و رسیدن به رفاه پایدار است؟
- آیا با افزودن به تعداد کارخانه‌ها، یک اقتصاد، صنعتی می‌شود؟

حکمرانی اقتصادی ایران از منظر توسعه‌ی صنعتی

- آیا حکمرانی اقتصادی ایران از قواعد مشخص مدل مفهومی حکمرانی معطوف به توسعه صنعتی تبعیت می‌کند؟
- آیا به رغم تبعیت از مدل حکمرانی اقتصادی، اقتصاد ایران صنعتی نشده است؟

پاسخ به سوال اول: چرا روند تحولات عملکرد صنعت ایران نامطلوب است؟

آیا بر پایه مدل مفهومی حکمرانی اقتصادی می‌توان دلایل قانع‌کننده‌ای ارائه کرد که چه عواملی توضیح دهنده روندهای نامطلوب عملکرد صنعت ایران هستند؟

روند طی شده در صنعت ایران، در ادامه به کجا خواهد رسید؟

روند طی شده در صنعت ایران، در ادامه به کجا خواهد رسید؟

- بررسی روندهای جدید و تحولات نوین در عرصه بین‌المللی
- روند تحولات آینده اقتصاد و صنعت ایران، با حفظ مولفه‌های برآمده از لایه‌های درونی
نظام حکمرانی اقتصادی

نظام حکمرانی در تعداد کثیری از کشورها (توسعه یافته و در حال توسعه)، تمام وقت و توان فکری و تخصصی و سیاستگذاری خود را صرف این می کند که تحولات مهم، سریع و در حال وقوع در نظام جهانی را به موقع شناسایی و موقعیت خود را به صورت سازنده مشخص کند.

از درون و در لایه‌های مختلف نظام حکمرانی ایران، شامل محیط ملی،
اقتصاد کلان و سطح سیاستگذاری صنعتی، چه آینده‌ای برای توسعه صنعتی
کشور، رقم خواهد خورد؟

چالش‌های صنعتی‌شدن ایران

از حکمرانی اقتصادی تا تحولات جهانی

- معرفی چارچوب پژوهش
- تحولات صنعت ایران: روندهای گذشته
- مرور سیاست‌های توسعه صنعتی در کشورهای منتخب: رابطه‌ی بنگاه و سیاست صنعتی
- حکمرانی اقتصادی ایران از منظر توسعه‌ی صنعتی
- تحولات بخش صنعت: تبیین ویژگی‌ها و تحلیل پایداری
- چالش‌های صنعتی‌شدن و صنعتی ماندن در شرایط جدید بین‌المللی؛ آثار آن در برنامه و رویکرد صنعتی کشورها
- ارزیابی روندهای اقتصادی و صنعتی ایران با توجه به چشم‌انداز آینده جهانی
- جمع‌بندی